

Ö?renilmi? Anlams?zl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renilmi? Anlams?zl?k Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26693>

Özet

Ö?renilmi? Anlams?zl?k Ölçe?i (ÖAÖ), bireylerin ya?amlar?nda kar??la?t?klar? olaylar kar??s?nda çabalar?n?n ve eylemlerinin anlams?z veya sonuçsuz oldu?una dair geli?tirdikleri bili?sel ve duygusal inançlar? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikolojik araçtır. Bu ölçek, özellikle akademik ba?lamda, ö?rencilerin veya yeti?kinlerin deneyimledi?i anlams?zl?k alg?s?n?n düzeyini ve yap?s?n? belirlemeyi hedefler. Ölçe?in geli?tirilmesi, 2019 y?l?nda Kalkan ve Vural-Bat?k taraf?ndan gerçe?letirilmis? olup, geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? ile psikometrik özelliklerinin kan?tlanması sa?lanm??tır.

ÖAÖ, varolu?sal psikoloji ve bili?sel teoriler ?????nda, bireyin çevresel taleplere yan?t verme yetene?ine olan inanc?n?n azalmas? sonucu ortaya ç?kan bir durumu ele alır. Bu durum, yayg?n olarak bilinen ö?renilmi? çaresizlik kavram?yla ilikilidir ancak daha çok ya?am?n genel amac?na ve de?erine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?renilmi? Anlams?zl?k, Anlams?zl?k, Psikolojik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik, Varolu?sal Psikoloji, Ya?am?n Anlam?.

Yazarlar

Melek Kalkan, Merve Vural-Bat?k

Amaç

Ö?renilmi? Anlams?zl?k Ölçe?i'nin temel amac?, Türkçe konu?an popülasyonda, özellikle üniversite ö?rencileri ve yeti?kinler aras?nda, ö?renilmi? anlams?zl?k düzeyini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek standart bir araç sunmaktır. Bu ölçek, bireylerin eylemlerinin veya varolu?lar?n?n genel olarak bir amaca hizmet etmedi?i yönündeki alg?lar?n? nicelle?tirmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve klinik uygulay?c?lara, anlams?zl?k alg?s?n?n psikolojik iyi olu?, motivasyon ve akademik ba?ar? gibi di?er psikososyal de?i?kenlerle ilikisini inceleme f?rsat? sunar. Geli?tirme çal??mas?, bu yap?n?n teorik çerçevesini destekleyen ampirik kan?tlar sa?lam??tır.

Yap?

Ö?renilmi? Anlams?zl?k (Learned Meaninglessness), bireyin ya?amdaki deneyimlerinin genel olarak amaçs?z ve bo? oldu?u inanc?n? ifade eden bir psikolojik yap?dır. Bu yap?, genellikle

kontrol kayb? alg?s?, duygusal tükenmi?lik ve ya?am?n genel anlam?ndan kopma hissi ile karakterize edilir. Kalkan ve Vural-Bat?k (2019) bu yap?y?, bireyin tekrarlanan olumsuz sonuçlar veya ba?ar?s?zl?klar kar??s?nda, sonuçlar? etkileme yetene?ine sahip olmad??? inanc?n? içerecek ?ekilde kavramsalla?t?rm??t?r.

Ölçek, bu anlams?zl?k alg?s?n?n farklı boyutlar?n? (örne?in, ki?isel eylemlerin anlams?zl???, genel varolu?sal anlams?zl?k) yakalamay? hedefleyerek, yap?sal geçerli?ini faktör analizi yöntemleriyle desteklemi?tir. Bu yap?, bili?sel de?erlendirmeler ve buna e?lik eden olumsuz duygusal durumlar aras?ndaki etkile?imi yans?tmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesinde (Kalkan ve Vural-Bat?k, 2019) detayl? olarak sunulmu?tur. Yap?sal geçerlik, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen teorik yap? olan ö?renilmi? anlams?zl?? temsil eden faktörlere yeterince yüklendi?ini göstermi?tir.

Ayr?ca, ölçüt ba??ntl? geçerlik kapsam?nda, ÖAÖ puanlar?n?n teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er psikolojik yap?lar (örne?in, depresyon, umutsuzluk veya ya?am doyumu) ile korelasyonlar? incelenmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in ö?renilmi? anlams?zl?k yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ilgili di?er yap?larla tutarl? ili?kiler sergiledi?ini kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Ö?renilmi? Anlams?zl?k Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizleri, ölçek maddelerinin birbiriyle ne derece tutarl? oldu?unu ve tek bir yap?y? ölçme e?iliminde oldu?unu göstermi?tir.

Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l?a sahip oldu?unu ve dolay?s?yla güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu i?aret etmektedir. Yüksek güvenilirlik, ölçe?in tekrarlanan ölçümlerde tutarl? sonuçlar verece?i anlam?na gelir ve ara?t?rma sonuçlar?n?n sa?laml??n? destekler.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla gerçekleştirilen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in teorik beklentilere uygun bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu analizler sonucunda, Ö?renilmi? Anlams?zl?k Ölçe?i'nin kaç boyuttan olu?tu?u ve maddelerin hangi faktör alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Tipik olarak, bu tür yap?sal analizler, ölçülen yap?n?n tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu netle?tirmek için yap?l?r.

AFA'y? takiben, elde edilen faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmesi, modelin veri ile uyumunu do?rulam??t?r. Bu faktör analizleri, ölçe?in teorik olarak varsay?lan ö?renilmi? anlams?zl?k yap?s?n? ampirik olarak destekledi?ini göstermi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, Üniversite Ö?rencileri

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki üniversite ö?rencilerinden olu?an bir örneklem üzerinde geli?tirilmi? ve geçerlenmi?tir.

Test Methodology: Ölçek maddeleri, bireylerin ö?renilmi? anlams?zl?k düzeylerini yans?tan ifadelerden olu?ur ve yan?tlar, Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak toplan?r. (Derecelendirme sistemi geli?tirme makalesinde belirtilmi?tir, genellikle 5'li veya 7'li Likert format? kullan?l?r).

Anahtar Kelimeler

Ö?renilmi? Anlams?zl?k Ölçe?i, Anlams?zl?k Alg?s?, Bili?sel Çarp?tmalar, Psikometri, Geli?tirme Çal??mas?, Türkiye.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Geli?tirme makalesinde belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: mkalkan@omu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Melek Kalkan)

Correspondence Address: Sorumlu yazar?n ba?l? bulundu?u kuruma ait ileti?im bilgileri kullan?lmal?d?r (Ondokuz May?s Üniversitesi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için genellikle sorumlu yazardan izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m ko?ullar? yazar ile ileti?ime geçilerek belirlenmelidir.

Ek Bilgi: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: ogrenilmis-anlamsizlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kalkan, M., ve Vural-Bat?k, M. (2019). Ö?renilmi? Anlams?zl?k Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 1713-1723. <http://dx.doi.org/10.17755/esosder.548376>

Ö?renilmi? Anlams?zl?k Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktadır.